

Waarom zwijgt Jezus?

Op de middelbare school had ik Duits in mijn vakkenpakket. Ik moest daarom vijftien Duitse boeken lezen. Eén daarvan was een boek van Heinrich Böll, met de titel: *Und sagte kein einziges Wort*. Ik heb het hier bij me. Dat boek gaat over een gezinnetje in Keulen, net na de oorlog. En het beschrijft de ellende van die periode. Duitsland had verloren, schaamte lag als een deken over het hele land, en aan alles was gebrek. Eén van de hoofdpersonen in het boek hoort een zanger een lied zingen, en dat lied maakt een diepe indruk op haar. 'They nailed him to the cross, nailed him to the cross, and he never said a mumbling word.'

'Ze spijkerden Hem aan het kruis, spijkerden Hem aan het kruis, en Hij zei geen enkel woord.'

Of, in het Duits: 'Und sagte kein einziges Wort'.

Het komt denk ik ook wel door dat boekje dat het mij altijd heeft geraakt, gefascineerd, heeft beziggehouden: het zwijgen van Jezus. Waarom? Waarom deed Hij dat? waarom zweeg Hij? En toen leerde ik dat lied kennen, een aantal jaren geleden, dat kinderlied dat we net zongen: 'Waarom bleef U zo stil, toen ze U vroegen: Bent U de Koning der Joden? Waarom bleef U zo stil, toen ze U sloegen en aan een kruis wilden doden?' Ik kan dat lied eigenlijk nooit horen of zingen zonder brok in mijn keel.

'Waarom, Here Jezus? Waarom heeft U gezwezen?' Ik heb het nagezocht in de Bijbel, waar het vermeld staat. Op welke momenten zwijgt Jezus? Het wordt drie keer genoemd. De eerste keer is als Jezus wordt verhoord door de hogepriester, Kajafas. Dat staat in het vorige hoofdstuk, Markus 14: 60 en 61. 'En de hogepriester, die in het midden opstond, vroeg Jezus: Antwoordt U niets? Wat getuigen deze mensen tegen U? Maar Hij zweeg en antwoordde niets.' De tweede keer is hier, in Markus 15, als Jezus wordt verhoord door de Romeinse stadhouder, Pilatus. De Joodse leiders mochten niet zelf een doodvonnis uitvoeren, de Romeinen hadden dat verboden.

Zij waren de baas en dat moesten de Joodse leiders eerbiedigen. Daarom wordt Jezus naar Pilatus gebracht.

Ik lees het nog een keer, vers 3-5: 'En de overpriesters beschuldigden Hem van veel dingen, maar Hij antwoordde niets. En Pilatus stelde Hem opnieuw een vraag en zei: Antwoordt U niet? Zie, hoeveel zij tegen U getuigen! Maar Jezus antwoordde helemaal niets meer, zodat Pilatus zich verwonderde.'

De derde keer wordt alleen vermeld door Lukas. Want Lukas vertelt als enige dat Pilatus Jezus ook nog doorstuurt naar koning Herodes Antipas. Die regeert als vazalkoning van de Romeinen in het noorden van Israël, in Galilea. Maar hij is op bezoek in Jeruzalem, vanwege het Paasfeest. Pilatus hoort dat Jezus uit Galilea komt en denkt: 'Kijk, dat komt goed uit! Ik weet niet wat ik met Jezus aanmoet. Ik kan mooi de hete aardappel doorschuiven naar Herodes.'

En zo stuurt Hij Jezus door. Maar ook als Herodes Hem verhoort, zwijgt Jezus. Lukas 23: 9 en 10: 'En Herodes ondervroeg Hem met veel woorden, maar Hij antwoordde hem niets. En de overpriesters en de schriftgeleerden stonden Hem heftig te beschuldigen.'

Drie keer wordt het vermeld: Jezus zwijgt. Overal om Hem heen schreeuwen mensen beschuldigingen. Zijn rechters komen met allerlei vragen. Maar Jezus zegt niets. Geen enkel woord. Waarom? 'Waarom bleef U zo stil, Here Jezus?'

Je zou misschien kunnen denken dat er sprake is van vermoeidheid bij de lijdende Christus. Hij wordt bespot, Hij wordt geslagen, Hij wordt gepijnigd. Is dát het misschien?

Nee, dat is het absoluut niet, want er zijn ook momenten waarop Jezus wél spreekt. En dan maakt Hij nergens de indruk verward te zijn of niet te weten waar het over gaat. Nee, dit zwijgen is opzettelijk, het heeft een doel.

1. Omdat Hij de Onschuldige is

Toen ik erover nadacht, deze week, kwam ik tot twee antwoorden op die vraag. Waarom zwijgt Jezus? Ten eerste: omdat Hij onschuldig is.

Vergelijk het maar met een gesprek via WhatsApp. Je bent aan het typen, de berichten gaan over en weer. Maar op een bepaald moment is het niet leuk meer. Je wordt boos en je stuurt de ander een gemeen berichtje. Eigenlijk weet je wel dat het gemeen is, dat het onterecht is, maar je doet het toch, want je bent woedend, je kookt van binnen.

En dan komt er geen antwoord meer. Het blijft stil. Steeds kijk je weer op je app. De ander heeft je laatste berichtje gelezen, er staan twee blauwe vinkjes. Maar er volgt geen reactie. Eerst denk je: 'Zo, die zit! Daar heb je niet van terug! Denk daar maar eens over na!'

Maar de volgende dag zit het je niet lekker. En je krijgt spijt, hoe langer hoe meer. Door te zwijgen zet die ander je aan het denken. Die ander houdt jou een spiegel voor. Wat heb je eigenlijk

Gedeelte van het schilderij Christ In Front Of Pontius Pilate van Henry Collier (1886-1950)

geschreven? En is dat terecht? Jouw gemene woorden ketsen af op de onschuld van de ander. Het is onterecht wat je schreef. En als je dat dúrf toe te geven, bied jij je excuses aan. Je vraagt om vergeving.

Als Jezus wordt bestookt met beschuldigingen, van alle kanten, zegt Hij niets. En al die beschuldigingen ketsen af op Zijn onschuld. Al die woorden, van al die mensen, krijgen een holle klank. Want ze kloppen niet. Ze zijn vals, gemeen, onterecht. De Joodse leiders gooien het over een politieke boeg. 'Hij zegt dat Hij de Koning van de Joden is!' En Pilatus kijkt Jezus aan. Hij? Een rebel? Een oproerkraai? En hij vraagt het aan Jezus: 'U bent de Koning van de Joden?' Maar de vraag stellen is hem beantwoorden. Jezus zegt niets. Hij hóéft ook niets te zeggen, want het is zonneklaar dat de beschuldiging geen hout snijdt. Zéker, Hij is de Koning van de Joden, maar alleen in gééstelijke zin. Hij is geen opstandeling, geen revolutionair. De beschuldiging komt terug als een echo in een holle ruimte.

Als er iemand is die het recht zou hebben om een ander te beschuldigen, dan is het wel Jezus Zélf. Hij zou met een paar woorden de zaak om kunnen draaien. Welk recht hebben deze mensen om een Onschuldige voor de rechter te dagen? Hoe is het mogelijk dat de enige Mens die werkelijk volmaakt is hier staat met boeien om Zijn handen? Jezus zou met een paar woorden de zaak 180 graden om kunnen draaien. En Hij hoeft maar iets te bidden en Zijn Vader stuurt twaalf legioenen engelen om Hem te bevrijden.

Maar Hij doet het niet. Waarom? Omdat Hij bewust dit lijden ondergaat. Hij zwijgt in Zijn liefde, zoals we dat hoorden uit

Zefanja 3, aan het begin van de dienst. Hij zwijgt in Zijn liefde, want Hij staat daar bewust, als onschuldige, om voor ons te lijden en te sterven. Daarvoor is Hij naar deze wereld gekomen. Dit is Zijn missie.

Door te zwijgen maakt Jezus nog méér duidelijk wie Hij is. Hij houdt ons allemaal een spiegel voor. Hij is de Onschuldige, Hij is God Zelf die onder ons is komen wonen. Immanuël, God met ons. In Jezus zien we de liefde van God.

Misschien zijn er momenten in jouw leven dat je God verwijten maakt. Dat je boos bent op God. Misschien voel jij je soms als zo iemand die een gemene opmerking appt naar de hemel, omdat je het allemaal niet begrijpt. 'HERE, waarom grijpt U niet in? Waarom laat U mij aantobben? Waarom gebeuren al die ellendige dingen in de wereld, en in mijn eigen leven? Bent U eigenlijk wel een goede God? Of heeft U er plezier in om mensen te pijnigen?' En terwijl je je beschuldigingen uit, staat daar Jezus. Gebonden, bespot, gehoond, geslagen. Jezus, Hij zegt niets. Hij kijkt je aan, Hij zwijgt in Zijn liefde...

2. Omdat Hij is de Schuldige is

'Waarom bleef U zo stil?' Dat was het eerste antwoord: omdat Jezus de Onschuldige is. En het tweede antwoord? Dat is het tegenovergestelde! Waarom zwijgt Jezus? Omdat Hij de Schuldige is!

Jezus? De Schuldige? Ja! Jezus, de Schuldige. Niet omdat Hij iets verkeerd heeft gedaan. Integendeel, Jezus is de volmaakte Zoon van de Vader. Maar Jezus draágt wel de schuld. De schuld van jou en mij. Hij zwijgt, en wie zwijgt, stemt toe. Al die beschuldigingen, alles wat er om Hem heen wordt geschreeuwd, Hij laat het gebeuren, en Hij verdedigt Zich niet. Want al die beschuldigingen zijn terecht. Jezus staat hier als vertegenwoordiger van de mensheid. Pilatus zegt dat ook, in het Johannes-evangelie: 'Zie, de Mens!' En inderdaad: de mens hééft zich schuldig gemaakt aan oproer. De mens hééft zich verzet tegen de macht, tegen God als de hoogste Koning. De mens hééft inderdaad de doodstraf verdiend. 'Kruisig Hem! Kruisig Hem!' Die woorden zijn volkomen terecht!

Jezus zegt niets om Zich te verdedigen, want Hij wil Zich niet verdedigen. Hij draagt de schuld, inderdaad! De schuld van de mensheid. Jouw schuld, die ligt op Zijn schouders! Hij heeft het de Vader beloofd, om die schuld te dragen.

Door te zwijgen, vervult Jezus de profetie uit Jesaja 53. Vers 7: 'Toen betaling geëist werd, werd Hij verdrukt, maar Hij deed Zijn mond niet open. Als een lam werd Hij ter slachting geleid; als een schaap dat stom is voor zijn scheerders, zo deed Hij Zijn mond niet open.' Hier staat het al! Geschreven in de zevende eeuw voor Christus.

En waarom 'deed Hij Zijn mond niet open?' Dat staat erbij, in vers 5 en 6: 'Maar Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden verbrijzeld. De straf die ons de vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijn striemen is er voor ons genezing gekomen. Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons ieder naar zijn eigen weg. Maar de HERE heeft de ongerechtigheid van ons allen op Hem doen neerkomen.' Hij... voor ons! En nog een keer wordt het onderstreept in vers 12: 'Daarom zal Ik Hem veel toedelen, en machtigen zal Hij verdelen als buit, omdat Hij Zijn ziel heeft uitgestort in de dood, onder de overtredders is geteld, omdat Hij de zonden van velen gedragen heeft en voor de overtredders gebeden heeft.'

Jezus draagt 'de zonden van velen'. En juist daarom protesteert Hij niet. Hij verdedigt Zich niet. Want het is terecht, dat Hij de straf ondergaat. Hij is het Offerlam dat de zonden van de wereld draagt, en die zonden ook wégdraagt.

Besef je wat hier gebeurt? Alle aanklachten tegen jou, de aanklachten van je geweten, de aanklachten die voortdurend door je hoofd heen spoken, dat je niet goed genoeg bent, en dat je onder de maat presteert, en dat God je niet meer wil aanvaarden, en dat je een loser bent, en dat het nooit meer goed met je komt... al die aanklachten, je mag ze leggen op Zijn schouders. Want

daarvoor is Hij gekomen. Om de vuilnis van jouw leven mee te nemen. Jezus, de Grote Vuilnisman. Hij gaat eraan onderdoor, zodat jij vrijuit gaat.

Dat betekent niet dat je flierefluitend verder kunt gaan met zondigen. Want kijk Hem goed aan, de lijdende Christus. Hier staat Hij, voor jou... Dit is het resultaat van jouw gedrag, van mijn gedrag... Dit is wat het kost, jouw en mijn zonde... Onze schuld, het kost Hem alles... Zijn lichaam, Zijn bloed. En elke keer als je weer bewust zondigt, sla je opnieuw een spijker door Zijn hand. Hij draagt onze schuld. Jouw schuld, mijn schuld. Daarom zwijgt Jezus, en verdedigt Zich niet. Inderdaad, Hij is de Schuldige. Hij móét sterven. 'Kruisig Hem, kruisig Hem!' Inderdaad, dat is goddelijk recht.

Wat doe je met Jezus?

Maar Pilatus begrijpt er niets van. Vers 7: 'Maar Jezus antwoordde helemaal niets meer, zodat Pilatus zich verwonderde.' Pilatus denkt: 'Wat moet ik met Jezus? Wat is dit voor iemand?' En hij schuift Barabbas naar voren. Barabbas, dat betekent: 'Zoon van de vader'. De ene 'Zoon van de vader' tegenover de andere 'Zoon van de Vader'. Een bizar spiegelbeeld. Welke 'Zoon van de vader' kies je? De zoon van de aardse vader, of de Zoon van de hemelse Vader? Kies maar!

Het wordt Barabbas. En Pilatus roept het uit, in complete wanhoop, vers 12: 'Wat wilt u dan dat ik met Hem doen zal Die u de Koning van de Joden noemt?' En de menigte weet maar één ding te roepen: 'Kruisig Hem! Kruisig Hem!'

Die vraag van Pilatus, die ligt vanmorgen ook hier in het midden. Wat doe jij met Jezus? Wat doe jij met de zwijgende Rabbi van Nazareth? Speelt Hij een bijrol in je leven? Is Hij zo ergens aanwezig, aan de rand van je bestaan? Zo af en toe valt je oog op Hem. En daarna is Hij weer weg, weg uit je blikveld...?

Of heb je ontdekt dat Hij je álles is? Je álles. Echt álles. Je Redder, je Verlosser, je Steun en Toeverlaat, je hemelse Vriend, je Koning, je Herder, je Priester en Profeet.

Wat doe jij met Jezus? Precies die vraag werd gesteld door Dwight Lyman Moody, één van de grootste predikers van de 19e eeuw. Ooit heeft hij een ernstige fout gemaakt, en dat had met déze vraag te maken. Het gebeurde op zondag 8 oktober 1871 in Chicago. Moody was bezig met een serie preken over de Here Jezus, en die dag preekte hij over deze woorden van Pilatus: 'Wat dan zal ik doen met Jezus, die genaamd wordt Christus?' Die vraag, die stelde Moody ook aan zijn hoorders. 'Wat doet u met Jezus, die genaamd wordt Christus?'

Moody zei tegen de mensen in de kerk: 'Denkt u er over na, de komende week, dan gaan we volgende week verder met deze stof.' Hij gaf zijn hoorders een week de tijd. Daarna zong de zanger Ira Sankey een indrukwekkend lied: 'Today the Saviour Calls'. 'Vandaag roept de Verlosser!' Vandaag! Halverwege dat lied moest Ira Sankey stoppen met zingen. Want buiten was er een enorm lawaai, en hij kwam er niet meer bovenuit. Wat gebeurde er? Die dag, 8 oktober 1871, brak er brand uit in Chicago, een enorme brand, nog altijd wordt die brand 'The Great Chicago Fire' genoemd. Eén derde van de stad brandde af, twee dagen lang duurde de brand, en er vielen honderden slachtoffers.

'Today the Saviour Calls'. Vandaag roept de Verlosser. Vandaag, nu.

'Wat moet ik doen met Hem die u de Koning van de Joden noemt? Wat doe jij met Jezus? Jezus zweeg... 'Und er sagte kein einziges Wort.' Uit eerbied voor die zwijgende Jezus zullen wij nu ook zwijgen. Ik kom naar u toe, ik kom bij u zitten. En samen zitten we dan aan de voet van het kruis. En we zwijgen, omdat Jezus zweeg. Zijn zwijgen is een spiegel. Zijn zwijgen is een aanbod: 'Leg je schuld maar op Mij'. En Zijn zwijgen is een vraag. Wat doe je met Mij?

(...)

'Und er sagte kein einziges Wort.' Amen.

